

Ὁ Ἰησοῦς στὸν Ἰορδάνη (Schmemmann Alexander Protopresbyter (1921-1983))

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Ὁ Εὐαγγελιστὴς Μάρκος περιγράφει ὡς ἐξῆς τὴ βάπτισι τοῦ Χριστοῦ:

Ἐγένετο Ἰωάννης βαπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. καὶ ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν πᾶσα ἡ Ἰουδαία χώρα καὶ οἱ Ἱεροσολυμίται, καὶ ἐβαπτίζοντο πάντες ἐν τῷ Ἰορδάνη ποταμῷ ὑπὸ αὐτοῦ ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν· ἦν δὲ ὁ Ἰωάννης ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφύν αὐτοῦ, καὶ ἐσθίων ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον· καὶ ἐκήρυσσε λέγων· ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου ὀπίσω μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς κύψας λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ. Ἐγὼ μὲν ἐβάπτισα ὑμᾶς ἐν ὕδατι, αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ. Καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ Ναζαρέτ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἐβαπτίσθη ὑπὸ Ἰωάννου εἰς τὸν Ἰορδάνην· καὶ εὐθέως ἀναβαίνων ἀπὸ τοῦ ὕδατος εἶδε σχιζομένους τοὺς οὐρανοὺς καὶ τὸ Πνεῦμα ὡς περιστερὰν καταβαῖνον ἐπ’ αὐτόν· καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῶν οὐρανῶν· σὺ εἶ ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ ἠδόκησα. (Μάρκ. 1, 4-11).

Όπως μπορούμε να διαπιστώσουμε, ο Ιωάννης όχι μόνο καλοῦσε τούς ανθρώπους να μετανοήσουν, αλλά ισχυριζόταν επίσης πως ή διδασκαλία του αποτελοῦσε προετοιμασία τοῦ δρόμου για κάποιον ἄλλο δυνατότερό του, γι' Αὐτόν που δὲ θὰ βάπτιζε μόνο μὲ νερὸ ἀλλὰ μὲ τὸ ἅγιο Πνεῦμα. Όταν αὐτὸς ὁ «ισχυρότερός μου», ὅπως τὸν ἀποκαλεῖ ὁ Ιωάννης, ἦρθε στὸν Ἰορδάνη για νὰ βαπτιστεῖ κι αὐτὸς ἀπὸ τὸν Ἰωάννη, ἡ στιγμή συνοδεύτηκε ἀπὸ μυστηριώδη γεγονότα που ἐπιβεβαίωσαν τὴν ἀλήθεια τῆς προφητείας τοῦ Ἰωάννη, καὶ ἦταν σὰν νὰ ἔλεγε «μάλιστα, αὐτὸς εἶναι ἐκεῖνος, τὸν ἐρχομὸ τοῦ ὁποίου σᾶς προανήγγειλα». Αὐτὴ ἡ σύντομη εὐαγγελικὴ ἱστορία συγκεντρώνει πολλὰ θέματα καὶ νήματα καὶ τὰ ὑφαίνει ὅλα μαζί σ' ἓνα ἀδιάσπαστο ὄλο.

Πρῶτο θέμα εἶναι ὁ Ἰωάννης καὶ τὸ κήρυγμα μετανοίας καὶ βαπτίσματος. Ὁ Ἰωάννης ἀνήκει σ' αὐτὴ τὴν τάξη τῶν πνευματικῶν ἀνθρώπων που ἡ κλήση τους εἶναι νὰ ἀποκαλύψουν σὲ μία συγκεκριμένη κοινωνία καὶ σὲ μία συγκεκριμένη ἱστορικὴ στιγμή τὴν ἀδικία, τὰ ψέματα καὶ τὸ κακὸ που δηλητηριάζει αὐτὴ τὴν κοινωνία. Ἀποστολὴ ἔχει νὰ προκαλέσει μία πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ κρίση που νὰ ἐξαναγκάσει τούς ἀνθρώπους νὰ ἐξετάσουν τὸ κακὸ, νὰ τρομοκρατηθοῦν, καὶ ἔτσι νὰ ἐπιθυμήσουν τὴν ἀπελευθέρωση. Τὸ βάπτισμα εἶναι ἀκριβῶς τὸ σημεῖο τῆς ἀπελευθέρωσης, μία θεμελιακὴ μεταβολὴ τῆς ζωῆς, καθὼς ὁ ἄνθρωπος καταδύεται στὸ νερὸ, που εἶναι σύμβολο τῆς ζωῆς καὶ ταυτόχρονα πηγὴ τῆς ζωῆς, καὶ σύμβολο καθαρμοῦ καὶ ἀναγεννητικῆς δύναμης. Μποροῦμε συνεπῶς νὰ συμπεράνουμε ἀπὸ τὴν εὐαγγελικὴ διήγηση πως ἡ ἐμφάνιση τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ κηρύγματός Του συνέπεσαν μὲ τὴν πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ κρίση τῆς κοινωνίας, μία κρίση που ὑποδαύλιζε τὴ μετάνοια καὶ τὴ δίψα για ἀνανέωση.

Στενή σχέση μ' αὐτήν τὴν ἠθικὴ κρίση εἶχε καὶ τὸ αἶσθημα προσδοκίας ποὺ ὑπῆρχε γιὰ κάποιο ἐξαιρετικὸ γεγονός, καθὼς καὶ ὁ ἐρχομὸς κάποιου ποὺ θὰ ἐκπλήρωνε καὶ θὰ ὀλοκλήρωνε τὸ ἔργο τοῦ Ἰωάννη, μεταμορφώνοντας τὸ βάπτισμά του σὲ μυστικὸ βάπτισμα τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Ἡ προσδοκία λοιπὸν εἶναι τὸ δεύτερο νῆμα ποὺ διατρέχει τὴν εὐαγγελικὴ ἱστορία καὶ γνωρίζουμε ἀπὸ τοὺς ἄλλους εὐαγγελιστὲς πὼς κέντρο τῆς ἦταν ὁ ἐρχομὸς τοῦ Χριστοῦ, δηλ. τοῦ Σωτήρα ποὺ εἶχε «ἐπαγγείλει» ὁ Θεὸς καὶ εἶχαν προεῖπει οἱ προφῆτες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ὁ ἀπόστολος Λουκᾶς π.χ. μιλάει ἄμεσα γι' αὐτό: «Προσδοκῶντος δὲ τοῦ λαοῦ καὶ διαλογιζομένων πάντων ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν περὶ τοῦ Ἰωάννου, μήποτε αὐτὸς εἶη ὁ Χριστός...» (Λουκ. 3, 15). Ἔτσι ὁ ἐρχομὸς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ στὸν Ἰωάννη, στὸν Ἰορδάνη, ἦταν ἡ ἐμφάνιση τοῦ «ἐπηγγελμένου» καὶ «προοραθέντος», ἡ ὀλοκλήρωση καὶ ἐκπλήρωση ὅλων τῶν προφητειῶν ποὺ ἀφοροῦσαν τὸν Σωτήρα. Ὁ εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος ἐπιβεβαιώνει αὐτὴ τὴν ἐκπλήρωση: «ὁ δὲ Ἰωάννης διεκώλυεν αὐτὸν λέγων· ἐγὼ χρεῖαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρὸς με; ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν· ἄφες ἄρτι· οὕτω γὰρ πρέπει ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην...» (Ματθ. 3, 14-15).

Τὸ τρίτο νῆμα εἶναι ἡ βάπτισμα τοῦ Χριστοῦ, ἡ κατάδυσή Του στὰ νερὰ τοῦ Ἰορδάνη ἀπὸ τὸν Ἰωάννη. Ἄν ὅμως Αὐτὸς εἶναι ὁ Σωτήρας, γιατί χρειάζεται νὰ βαπτισθεῖ; Δὲν εἶναι τὸ βάπτισμα σύμβολο μετανοίας καὶ ἐξαγνισμού; Ὅταν ὅμως ὁ Ἰωάννης ἐκφράζει αὐτὲς τὶς ἀμφιβολίες, ὁ Ἰησοῦς ἀπαντᾷ μὲ τὴ σταθερὴ ἀπαίτηση νὰ βαπτισθεῖ, καὶ ὁ Ἰωάννης συναινεῖ. Γιὰ αἰῶνες τώρα ἡ Ἐκκλησία θεολογεῖ πάνω σ' αὐτὴ τὴν κάθοδο, στὴν αὐτοκένωση Αὐτοῦ ποὺ ἀναγνωρίζει ὡς Σωτήρα καὶ Θεό, θεολογεῖ πάνω στὸ νόημα τῆς συγκατάβασής Του γιὰ τὸν κόσμον, τὸ ἀνθρώπινο γένος καὶ γιὰ τὸν καθένα ἀπὸ μᾶς.

Τὸ τέταρτο καὶ τελευταῖο νῆμα ἀρχίζει ἀκριβῶς μετὰ τὴ βάπτισμα, μὲ τὴ σκοτεινὴ, μεταφορικὴ περιγραφή ἐνὸς περιστεριοῦ ποὺ μυστηριωδῶς ἐμφανίζεται πάνω στὸ Χριστὸ καθὼς Αὐτὸς ἐξέρχεται ἀπὸ τὸ νερό, τὴ φωνὴ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ, καὶ τὰ λόγια: «καὶ ἰδοὺ ἀνέωχθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοὶ» (Ματθ. 3, 16).

Βλέπουμε πὼς ὄχι ἓνα, ἀλλὰ τέσσερα τουλάχιστον θέματα, τέσσερις διαστάσεις τοῦ εὐαγγελικοῦ γεγονότος ἐνώνονται σ' αὐτὴ τὴν χαρμόσυνη ἐορτὴ τῆς βάπτισμα τοῦ Κυρίου.

Πηγή: agiazoni.gr